ВЕСТКІ Й ПАВЕДАМЛЕНЬНІ
АДДЗЕЛУ БЕЛАРУСКА-АМЭРЫКАНСКАГА ЗАДЗІНОЧАНЬНЯ
НЬЮ ЙОРК

I5 ЛІПЕНЯ, I99I № 221

МАЕМ «ЗАХОДНІЯ ЎСКРАІНЫ»?

Беларусы дажыліся да таго, што нават у іхняй сталіцы, у паўтарамільённым Мінску, былі ліквідаваны ўсе беларускія школы. Няма іх у Гродне і па сённяшні дзень.

Да гэтага часу ў Гродне ва ўсіх школах адкрыта толькі 19 першых класаў з беларускай мовай навучання. Кіраўніцтва народнай асветы не цікавіцца як след беларускімі школамі, Закон «Аб мовах у Беларускай ССР» ні да чаго іх не абавязвае. Напрыклад, вось як рэагаваў на адкрыццё першых класаў з беларускай мовай навучання загадчык Гродзенскага гарана А. Г. Дудзін. На пытанне карэспандэнта газеты «Ці пачнуць сёлета першакласнікі ў адпаведнасці з Законам аб дзяржаўнасці беларускай мовы вучобу ў школьных сценах на мове сваёй бацькаўшчыны?» ён адказаў: «Заяў (ад бацькоў), як высветлілася, аказалася няшмат, як быць? Вядома, трэба прыслухоўвацца да думкі бацькоў... Улічваючы гэта, мы сёлета вырашылі для дзяцей, бацькі якіх катэгарычна супраць беларускай мовы, у беларускамоўных школах адкрыць рускія класы» («Гродзенская праўда» ад 30. 08. 1990 г.).

Вось вам і Закон аб мовах! Ці не часцей у школах адкрываюцца класы з польскай мовай навучання?! Да сённяшняга дня беларускіх школ у Гродне як не было, так і няма, не кажучы ўжо пра беларускія гімназіі, якія, для параўнання, існавалі нават у перыяд жорсткага рэжыму санацыйнай Польшчы. Так што мы на Гродзеншчыне перажываем зноў «крэсы», толькі не «ўсходнія», а «заходнія», і не «крэсы», а «окраины», на якіх мы апынуліся дзякуючы «любимому отцу всех народов» і яго паслугачам, розным функцыянерам, апаратчыкам, бюракратам.//

А. ЦЫХУН,
г. Гродна. заслужаны настаўнік БССР.

/Урывак зарт."Маем Заходнія ўскраіны"/

ЛіМ 5 красавіка I99I

ПОДПИСКА-91

Предлагаем вниманию читателей предварительные итоги подписной кампании в Белоруссии на периодические издания на 1.01.1991 года:

Название	Количество подписавшихся	% к тиражу 1990 г.
Центральные газеты:		
"Аргументы и факты"	1.041.629	76,6
"Труд"	885.825	86,7
"Комсомольская правда"	359.160	88,1
"Известия"	223.224	38,3
"Семья"	161.578	92,7
"Правда"	100.996	33,4
"Советский спорт"	79.697	41,3
"Сельская жизнь"	49.958	53,5
"Московские новости"	44.672	--
"Литературная газета"	43.315	23,3
"Рабочая трибуна"	18.628	75,3
"Экономика и жизнь"	17.139	17,1
"Красная звезда"	15.682	60,1
"Учительская газета"	14.349	31,6
"Советская культура"	9.536	43,8
"Правительственный вестник"	3.976	45,7
Центральные журналы:		
"Крестьянка"	479.233	66,6
"Работница"	409.097	52,3
"Здоровье"	348.638	47,6
"Огонек"	56.633	36,9
"Человек и закон"	52.924	20,4
"Смена"	30.451	24,7
"Новый мир"	27.528	38,3
"Диалог"	12.106	25,4
"Знамя"	10.842	44,6
"Партийная жизнь"	7.228	35,1
"Молодая гвардия"	6.403	71,2
"Дружба народов"	6.049	26,8
"Известия ЦК КПСС"	6.028	26,5
"Коммунист"	5.916	32,5
"Народный депутат"	5.698	33,3
Республиканские газеты:		
"Советская Белоруссия"	532.188	102,3
"Знамя юности"	427.320	77,1
"7 дней"	**268.130**	**380,3**
"Народная газета"	230.804	--
"Сельская газета"	115.333	92,0
"Звязда"	81.196	71,4
"Настаўніцкая газета"	46.583	79,7
"Праца"	43.611	129,3
"Физкультурник Белоруссии"	41.672	45,6
"Літаратура і мастацтва"	15.593	79,3
"Чырвоная змена"	11.200	66,5
Республиканские журналы:		
"Работніца і сялянка"	247.846	8,5
"Родник"	112.452	33,6
"Вожык"	24.555	48,2
"Сельское хозяйство Белоруссии"	23.813	111,3
"Бярозка"	14.241	87,2
"Политический собеседник"	12.460	28,2
"Беларуская мова і літаратура ў школе"	11.118	97,1
"Коммунист Белоруссии"	9.487	32,1
"Нёман"	8.578	14,4
"Родная прырода"	7.728	56,3
"Ведомости Верховного Совета БССР"	6.066	--
"Крыніца"	6.043	47,5
"Беларусь"	5.548	58,3
"Полымя"	5.146	64,9
"Маладосць"	4.565	67,7
"Человек и экономика"	2.788	34,7

*** Процент тиражей республиканских изданий дан без учета заказов на подписку из-за пределов БССР.**

/ "7 дней" /

Для рускамоўных грамадзян ёсьць больш як дастаткова цэнтральных газэт. Дык чаго лезьці яшчэ й у рэспубліканскія?

ВЕСТКІ З МЕНСКУ

Апошнім часам у нас адбываліся вельмі важныя й цікавыя падзеі. У Менску праходзілі нарады двух зьездаў. На Зьезьдзе Беларусісітаў, які адбываўся ся 25- 27 травеня, прыймалі удзел дэлегаты з Амэрыкі Спадарства Кіпель, Я.Запруднік, Проф.Т.Бэрд і В.Мельяновіч. З Англіі быў Др.Ддзінглі й іншыя цікавыя спадары. Я мела гонар пазнаёміцца з Проф.Бэрдам і Др.Дзінглі.

Другім зьездам быў зьезд Таварыства Беларускае Мовы, і якраз у гэты час да нас прыехаў Айцец Надсон, якога я суправаджала ў паездках па шпіталях і іншых установах. Ён перадаваў мэдыцынскую дапамогу з Англіі для ліквідацыі насьледкаў Чарнобыля. Мы пабылі таксама й на радзіме Я.Коласа. Кароткі нарыс аб гэтым падарожжы й аб візыце Айца Александра,ды фотаздымкі я вам дасылаю. Можа будзе цікава апублікаваць у " Беларусе ".

Надзеюся, што, як Мікола Прускі й іншыя госьці амэрыканцы з дапамаговай арганізацыі ёсьць задаволеныя з,хоць кароткага,пабываньня на нашай Радзіме. Зараз мы рыхтуемся да Купальля. Яно будзе ў розных "мясьцінах ", але самае вялікае сьвята рыхтуецца каля возера Сьвіцязь / 6-7 ліпеня /.

Чакаем гасьцей з Кліўленду. Зьбіраўся прыехаць Сяргей Карніловіч і іншыя беларусы. А учора на мітынгу ў Менску бачылася з Аняй Бартуль. Як бачыце кантакты й сустрэчы пашыраюцца. У апошнюю хвіліну надыйшла новая вестка: БНФ афіцыйна зарэгістравана І9.6.І99І.

Марыя

Здымак: У Мікалаеўшчыне каля " Яськавай"хаты. Зьлева направа: Марыя Міцкевіч-франтавічка з сынам, Айцец Надсон, гаспадыня хаты Жэня Міцкевіч і яе дачка Галіна Міцкевіч.

За прысыланьне выразак або зацемак найшчырэй дзякуем У.Акавітаму, Я.Арцюху, Ч.Найдзюку, М.Раецкаму, Марыі Міцкевіч, С.Беламу, В.Кіпелю, Міколу Міцкевічу, А.Мальдзісу, Ю.Каліне.

УПЛАТЫ Ў АДДЗЕЛ: М.Сенька-бюл.20, А.Протас-бюл.І0, А.Міцкевіч-скл.20, Д.Ясько-бюлетэнь- 25 даляраў.

BYELORUSSIAN REVIEW
P. O. Box 10353, Torrance, CA 90505

April 30, 1991

McNeal/Lehrer Hour Programming
c/o WNET
356 W 58 St
New York, NY 10019

Dear Sir/Madam:

I enjoy watching your program. However, I have been disappointed not to hear Byelorussia mentioned during your program covering the 5th anniversary of the Chernobyl disaster on April 26. I heard only the Ukraine mentioned. I thought it was incorrect and unfair since Byelorussia, downwind and only 5 miles north from Chernobyl, received 70 percent of the radioactive fallout. If you don't believe me, please read Felicity Barringer's article on Chernobyl that appeared in The New York Times Magazine (April 14, 1991) and the enclosed Los Angeles Times article.

Byelorussia has been in the news lately because of the recent strikes in Minsk and other major cities of the republic and the 5th anniversary of Chernobyl. Enclosed are two articles of our own, one on the situation in Byelorussia and the other on Chernobyl, that might be of help to your staff in the future. The first was prepared prior to the strike for the inclusion in our next issue of BYELORUSSIAN REVIEW (Vol. 3, No. 1) so is not entirely up to date. The second appeared in the last issue of BYELORUSSIAN REVIEW (Vol.2, No.4), a copy of which is enclosed.

Thank you for your attention to this matter.

Sincerely,

Joe Price
Editor

Red Army conscripts 'faced baptism of fear'

MOSCOW: Thousands of young Soviet conscripts have been humiliated, tortured, beaten and killed by fellow soldiers in the Red Army, a commission appointed by President Gorbachev has found.

Almost all the incidents were hushed up by military authorities.

A preliminary report says the rising rate of desertions from the Red Army can be blamed at least in part on recruits fleeing harassment.

Despite the commission's presidential mandate, its findings have been largely suppressed and the commission may soon be disbanded because of pressure from the powerful Soviet military.

The panel is demanding the investigation of 6000 to 10,000 deaths between 1986 and 1990.

Commission members blame ethnic rivalry, initiation of recruits by officers and harassment of younger soldiers by older ones.

Officials know about the problem, commission members say, but most case inquiries are bungled — sometimes deliberately.

In some army units initiation rites were so brutal that soldiers left in droves — more frightened of fellow soldiers than punishment for desertion.

Last year, parents staged a sit-in at the Kremlin to demand probes of all suspicious military deaths. Mr Gorbachev appointed the commission in response to the protests.

● Mr Gorbachev has given Soviet citizens a fat pay rise and an automatic 40 per cent increase in everyone's bank account.

His decrees were intended as partial compensation for a jump in consumer prices due on April 2.

The first of two decrees cut the tax on profits of factories, farms and other enterprises from 45 per cent to 35 per cent. Enterprises will be expected to raise wages.

It was unclear what benefit Mr Gorbachev hoped to gain from big, nearly simultaneous increases in wages, prices and savings.

● Leaders of the Russian and Georgian republics have agreed to form joint police units to quell a "mini civil war" in South Ossetia.

The agreement was signed by Georgian president Zviad Gamsakhurdia and Boris Yeltsin, president of the Russian Federation.

THE WEST AUSTRALIAN MONDAY MARCH 25 1991

Ветліва просім сяброў Аддзелу, якія залягаюць з уплатамі складак, пастарацца пры першай магчымасьці урэгуляваць іх, памятаючы таксама й аб бюлетэні.